

MAGYAR HÉTFO

Szerkesztőség
VI. Rakóczi út 10. II. em.
Telefon: József 308-65
Kiadóhivatal
VII. Horváth utca 20
Telefon: József 338-21
és 431-93

POLITIKAI HETILAP

FŐSZERKESZTŐ:

HALLER ISTVÁN

SZERKESZTŐ:

CSERNATONY LÁSZLÓ ÉS MOVIK ZSIGMOND

Megjelenik hétfőn reggel

Előfizetési árak:

Égész évre 6 pengő

Fél évre 3 ..

Postafeliratok: csekk-szám: 53.817

Egy dühöngő ember gyilkossága az Aréna-úton

A textilipari munkásság válsága

Szenzációs szerelmi szöktetés a fővárosból

Egymillió frankot zsákmányolt egy vakmerő rabló a párizsi tőzsdebizományosok szövetségében

Ökölcsapással és éterrel elkábitotta a pénztárost, azután nyugodtan zsebre dugta a bankjegykötegeket és eltávozott

Párisból jelentik: A párizsi tőzsdebizományosok szövetségének helyiségében páratlanul vakmerő rablómerényletet követtek el. Szombaton délután a szövetség titkárságában

a pénztáros éppen kifizetésre készítette elő a szövetség 50 alkalmazottjának a járandóságát és e célból a helyiség egyik fiókjában megszámlálta a pénzt.

Után kíváncsi volt a háta mögött, mikor a rabló, egy ismeretlen férfi, a fiókba,

Öklével a pénztáros arcába vágott és éterrel teljes üveget tartott az orra elé.

A rabló ezután nyugodtan zsebre dugta a bankjegycsomagokat és nyugodtan kiment a helyiségből.

Senki sem tudta, hogy bárki feltartóztatta volna.

A rablómerényletről csak akkor érkezik tudomást a helyiség több részében dolgozó alkalmazottak, mikor a pénztáros kábultságában a fiókhoz tért.

és kétségbeesetten elmondta megtámadtatásának különös

körülményeit. A vizsgálat megállapította, hogy a vakmerő rabló több mint egy millió franknyi összeget zsákmányolt.

Teljesen elpusztított egy brazilai községet a vihar

Párizsból jelentik: A braziliai Racif város közelében levő Bonjardir községet úgyszólván teljesen elpusztította egy óriás erejű szélvihar.

A viharok 10 emberéletet eszt

áldozatú, száz ember pedig megsebesült.

A községnek 250 házat valóságos elpusztította a föld színéről az orkán. A lakosság a hegyekbe menekült.

Tizenhat munkást betemetett a felrobbant szénbánya

Newyorkból jelentik: A Pinsville közelében levő Pioneer Grook szénbányában

súlyos bányalégrobbanás történt.

Tizenhat bányamunkás a tárnában rekedt. A mentési munkálatok ha-

marosan megindultak, de a tárna a szerencsétlenség színhelyén annyira beomlott, hogy

még nem sikerült a bányászok munkahelyére eljutni.

Alig van remény arra, hogy a szerencsétlenség áldozatait élve napvilágra hozhatják.

Kossalka Jánost választotta elnökévé a Mérnöki Kamara

A Budapesti Mérnöki Kamara vasárnap délelőtt tartotta rendes közgyűlését a régi képviselőház nagytermében. Kossalka János egyetemi tanár elnöki megnyitójában beszámolt a Kamara legutóbbi esztendejének működéséről, majd

Thoma Frigyes titkár tette meg előterjesztéseit, melyhez többen hozzászóltak. Heinrich Viktor olvasta fel ezután a választás eredményét, amely szerint a Kamara Kossalka Jánost ismét elnökévé választotta.

Ami hiányzik

A tavasz nem a csendnek, nem a nyugalomnak az időszaka, hanem a nagy nekifeszülésnek, az energiák megmozdulásának, a hangoskodó természetnek az időszaka. A téli csendet felváltja a lüktető élet zaja, nagy ritmusa, amely millió hangból, mozgásból tevődik össze. Ezt a zenét mindenki szereti. Mindenki újraéled benne, de harmónikusnak kell lennie és nem szabad hiányoznia egyetlen megszokott hangnak sem, mert az megrontja az összehatást és ahelyett, hogy megnyugtató és felemelő érzést keltene bennünk, aggodalmat ébreszt és a diszharmonia érzését kelti bennünk.

A tavasz harmóniájában a legelősebb, a legnélkülözhetetlenebb hang a munka zaja, a gépek kattogása, ekék, szekerek zörgése, harikások éneke. Mezőnek, műhelynek hangosnak kell lennie, az utaknak népeseknek s mint egy nagy méhkasnak, nyüzsgőnek, zúgnia kell az egész határnak, falunak, városnak, mezőnek, gyártelepnek. Hiába fakad a rügy, hiába zöldül ki a rét, hiába jelennek meg a cikázó fecskék a kék ég alatt, a golya is hiába sétálgat a mocsár szélén, ha a tavaszból hiányzik a felkavart munkának mindent betöltő, harsogó zaja, akkor nincsen öröm a tavaszban, nincsen összhang a tavasz zajában s nincsen meg a lelki öröm, amit a valódi, a munkát hozó, az aratást ígérő tavasz hozni szokott.

A mostani tavaszban még nagyon gyenge a munka ritmusa. Alig-alig lüktet, nehezen kezdődik meg a nyüzsgés, a mozgás a gyárakban, a mezőn, nehezen indul a hangosság. Milyen lesz a nyár, az ősz, ha ilyen csendesen indul a tavasz? Munkát, munkát mindenkinek! Ne legyen heverő kéz, pihenő agyvelő ebben az országban, ne halogasson senki semmi munkát, amjt el tud végeztetni, végeztesse el házban, ház körül, városban, mezőn. Minden munkát, legyen az akármilyen kicsiny, akármilyen olcsó, újabb szint, hangozzon bele a tavaszba és egy darab kenyeret ad valakinek a kezébe; dolgoztatni, hogy dolgozni lehessen. A munkaadó is legyen és bízzon a jövőben és számításába a rideg matematikán túl vegyítsen bele egy kis hitet, bizodalmat a magyar jövőbe és egy jókora adag szeretetet a magyar munkásság iránt, amely dolgozni akar, hogy kenyeret kapjon. Nem vállalkozó az, csak hitvány uzsorás, aki wertheim-kaszájában tartja a pénzt s csak akkor ereszt produktív munkára,

amikor az óhajtott maximális hasznót száz százalék biztonsággal előre meg tudja állapítani. Nem kíván senki olyan vállalkozást, amelyre előreláthatólag rá kell fizetni, de olyat igenis, amelyet a megszokottnál kisebb haszonnal lehet lebonyolítani. Hazafiás és szociális kötelesség olcsóbban is vállalkozni, kevesebb haszonnal is megelégedni, azért, hogy ezernyi kéz munkára lendülhessen. A tavasz ritmusába így kapcsolódhatik bele a legszükségesebb, a legváravárta hang: a lázas munkának, a minden téren való tevékenységnek zaja s a nyomában járó örvendezésnek hangja.

Ami ma még hiányzik, vagy alig hallható, a lázas munka ritmusát követeljük a tavasz harmóniájába.

Koldusok nyomában

A külváros nyomora. A Belváros szegényei. Fillérekből lesz a kenyér

A nyomor érdes kezét végigsimítja az egész országon s többé-kevésbé érzi majd mindenki. A kereskedő s az iparos tengődik, a hivatalnok szűkölködik, a munkás nélkülöz — vajjon mit csinál az általános sanyarúságában minden idők szegénye — a koldus.

Erre a kérdésre akarván megfelelni, elindultunk meginterjúolni a rongyosruhájúak tépett seregét. Nem lehet pontosan megállapítani hol laknak a legszegényebb emberek, tehát mindegy, hogy hol kezdem a szomorú körutat.

Az Angyalföldön

Az Angyalföld mindjobbán kiépülő és főleg szépiülő házai közt a Vág utcában szólítom meg az első koldust. Szegénylős, takargatja rongyait, hangja halk és fájdalmas. Házaló koldus. Sorra járja a kerület házait. A koldusok felosztották egymás közt a kerületeket, hogy ne rontsák a megélhetési lehetőségeket. Azelőtt napszámos volt, 10 évvel ezelőtt egy épülő házban szerenyszéltenség érte s ma koldus. Harminc-negyven házat jár be naponta, keresete naponta 1 és 2 pengő, ritkaság, ha több. Élélme kenyér, hozzá nyáron paprika, kukorica, télen krumpli. Sorsával mégis meg van elégedve. Megelégedettségét a hite nyújtja. „Szomorú életem az Isten rendelése” — mondja.

Az angyalföldi hajléktalanok menhelye előtt a nyitást várja néhány öreg koldus. A menhelyet csak este nyitják, nappal nem szabad ott tartózkodni. Minden ember hóna alatt kis batyú, kenyér, fazékban főzelék. Panaszokdnak, hogy a legtöbb házban nem adnak pénzt, csak enivalót, így ha nem is éheznek, de ruhát — ócska ruhát — venni nem tudnak. Aki többet kap, mint amennyit megesszik, átadja annak, aki kevesebbet kapott. A főváros jótékonyosági osztálya néha-néha körülnézhetne ezeken a helyeken s kis fehérművel, egy-egy darab felsőruhával, a közeledő tél előtt megnyugvást kelthetne ezekben a szegényekben. Itt beszéltem egy 70 éves öreggel (50 fillérem megoldotta a nyelvét), aki elmondta, hogy

az embereket az öregség nem hatja meg.

A testi hibákban szenvedő koldu-

sok sokkal többet kapnak, mint a tetetetlen öregek.

A Lipótvárosban

A Bulesu-utcát a Podmaniczky-utcával összekötő alagutban hegedül egy vak ember, fél órát álltam vele szemben. Az esti órákban 48 ember ment el mellette, 26 nő, 14 férfi, 8 gyermek, kilencen adtak 2 fillértől 6 fillérig. Félórai keresete 38 fillér volt. Van azonban idő, amikor az alaguton félórahosszat senki se megy át. Az adakozók többnyire nők voltak — vagy férfiak, akik nővel haladtak együtt.

A Belváros jobbmódú koldusai

A külvárosból a Belvárosba mentem. Ebben az előkelő városrészben a koldusok is „jobbmódúak.” A Ferenciek-terén van egy asszony, napi jötevői vannak s keresete négy pengő szokott lenni, de volt már 5–6 pengő is. Igen szerény, mégis biztos megélhetése van. Három gyermekét tartja el.

Heti naposok Budán

A város különböző részein mássok az emberek. Itt ridegebbek,

amott jobb szívűek. A budai részen például adakozóbbak, ott nem ritkaság, hogy a koldulót behívják a konyhába egy-egy tál föltétre. A pesti oldalon erre nem igen van eset. Budán egyébként, akár faluhelyen, kolduló-napok vannak. A hét bizonyos napjain nem is lehet látni szegényeket, más napokon viszont egymás kezébe adják a kilincset. A háziasszonyok ilyenkor már előre kikészítik az aprópénzt. Ebben a módszerben jó példával jár elő

Eger városa, ahol a város látja el a szegényeit, de a koldulást elfilátta.

Következő állomásom a szegényház-utcai menedékhely. Itt is csak az éjjeli tartózkodást engedik meg. Lakói a legkülönbözőbb emberek, akik már négy óra után kezdenek a környező utcák kapui alatt gyülekezni. Itt beszéltem egy fiatalabb emberrel. Valamikor — mondja — hivatalnok volt, de egy „csekély-ségért” elbocsátották állásából. A „csekélység” az volt, hogy megütötte a főnökét. Új állást nem kapott, egyre lejjebb esészt, végül koldulásra adta fejét. Azért néha dolgozik is, csomagot hord. Ezeknek a szegény embereknek most valamivel könnyebb a sorsuk. A

szénatéri piacon vásárló háziasszonyok ugyanis velük vitetik haza a nagybott -erüket. Napi 2–3 pengőt keresnek.

Az éjjeli menedékhelyeken mindenütt sokkal több a férfi, mint a nő. Női koldus általában nagyon kevés van. A koldusok megegyeznek abban, hogy

igen nagy forgalmú helyeken keveset keresnek. Ott az emberek sietnek, de nem adnak.

A legjobb helyek a templomok é temetői előtt vannak. Egy-egy „jó” helyet a nyugalomba vonuló koldus nem egyszer lelépési díj fejében csak át.

Fillérekben mulik néha az élet és a koldusok életében játszanak talán legnagyobb szerepet ezek az életnyújtó fillérek.

Keserves és szomorú napi munka a rideg emberi szívekből kikönyörögni a — kenyeret.

A sötételő város számtalan részén megindul a tépett sereg az éjszakai fedél alá a menedékhelyekre és az Isten legnemesebb adománya, hogy ezekben a kivert szegényekben is él — a remény. Lesz még jobban is.

80 pengős havi kereset, 14 órás munkanap a fővárosi üzemeknél

A bérjavítás és nyugdíj ügyében április 1-én nagygyűlés lesz a régi képviselőházban

A fővárosi üzemi alkalmazottak két nagyjelentőségű ügyében folytak már régebbi idő óta tárgyalások a városházán. Egyik a bérjavítás kérdése, a másik pedig a nyugdíjszabályzat megalkotása és tető alá hozása. Az alkalmazottak több, mint tizenkétezer főnyi tömege már régóta, türelmetlenül várja a két fontos kérdés rendezését, a tárgyalások azonban igen lassan haladnak előre és nehezen jutnak közelebb a befejezéshez. Érdést intéztünk ez ügyben a közüzemi alkalmazottak érdekvépviseletének, a Keresztényszocialista Községi Alkalmazottak Országos Szövetsége vezetőségéhez, ahonnan a következő információt kaptuk.

Az alkalmazottak béremelése

A közüzemi munkásság még az elmúlt év nyarán kérte a bérek rendezését, azóta azonban csak tárgyalások folytak, de eredmény még nincsen. Pedig a fedezet feltétlenül meg volna rá. Ha pl az Elektromos Művek helyzetét nézzük, ott azt látjuk, hogy a 305 főből álló tisztviselőkar fizetésére 2.925.000 P, a 622 havidíjas fizetésére 2.817.000 P és 2019 munkás fizetésére 4.614.000 P, nyereség címen pedig 4.614.000 P van előirányozva. Ha tehát az egyes kategóriák elmaradt fizetését és a feltüntetett nyereséget tekintjük, úgy

feltétlenül indokoltnak és kereszttel vihetőnek találják a legnagyobb üzemnél is a bérek rendezését.

Átattkté a-KyA zj, Ugyanilyen számokkal találkozunk a gázgyárnál is, ahol a

heti kereset átlagban 122 pengő a munkásoknál. A kisebb üzemeknél pedig, ahol havi 80–90 pengőt tesz ki csupán a kereset, a fizetések rendezésének szükségessége bizonyára szintén nem lehet vitás.

Hogyan áll a nyugdíjügy?

A nyugdíjügyről szólva, az üzemek valamennyi alkalmazottjára kiterjedő nyugdíjtervezet már kész van, de semiképpen sem elégteli ki a hozzáfűzött reményeket. Szövetségünk fellépésére sikerült ugyan némi módosítást eszközölni rajta, de hogy ezek megmaradnak-e, az még a további tárgyalások sikerétől függ. A munkaügyi bizottság legutóbbi ülésén egyhangúlag elfogadta azokat a módosításokat, amelyeket szövetségünk képviselője a munkaügyi bizottságnak terjesztett elő. Így

a Szolgálati időt 40 évről 30 évre, a korhatárt pedig 65 évről 60 évre szállították le.

Ugyancsak hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy a nyugdíj 10 évi szolgálat után ne 30, hanem 40 százalék legyen, amely aztán minden szolgálati évvel nem két, hanem két és fél százalékkal emelkedik. A bizottság elfogadta azt az indítványt is, hogy méltányos esetekben, a szolgálatból fegyelmi, vagy egyéb úton elbocsátott alkalmazottak családtagjai is kaphassanak eltilást, illetőleg végkielégítést. Az árvaikat megillető járulékok a szabályrendeletben javasolt 20 százalékhelyett 30 százalék lesz. És még több más módosítást fogadott el a bizottság, amelyeket most egy nyolctagú pártközi bizottság tárgyal le és terjeszt ismét elfogadás végett a pénzügyi bizottság elé.

A nyugdíjszabályzatnak már 1929 január elsejére, vagyis az agkori- és rokkantsági törvény életbelépésekor készen kellett volna lennie, a főváros azonban nem készült el vele és így az üzemek alkalmazottai jelenleg a Társadalombiztosító kötelékébe tartoznak. Szövetségünk most arra törekszik, hogy az üzemi alkalmazottak nyugdíj szabályzata mielőbb elkészüljön és életbe lépjen.

Egyébként az alkalmazottak két nagyon sürgős ügyének a meg tárgyalására és a további állásfoglalás megbeszélésére szövetségünk

április hó 1-én, kedden este 6 órakor a régi képviselőházban nagygyűlést fog rendezni,

amelyen **Haller István** v. miniszter, országgyűlési képviselő, **Kocsán Károly** országgyűlési képviselő, törv. hat. biz. tag, **Movik Zsigmond** szöv. elnök, **Szabó József** v. képviselő, törv. hat. biz. tag és **Szekely János** v. államtitkár, törv. hat. biz. tag fognak a közüzemi munkásokat érintő ezen régóta megoldásra váró kérdésekkel foglalkozni.

A napokban megtekintettük Feldmáram (Mezei) Imre február 1-én megnyitott féhérműszalonját, amely a Váci-utca 12. sz. fölemlétnél várja az úri világ vevőit. A cég, amely a „Wallisi herceghez” büszke címet viseli, valóban világvárosi benyomást kelt a szemlélőben. A cég főnöke egyébként a következőkben nyilatkozott: Az általam készített ingek teljesen kifogástalan szabása elsősorban abban rejlik, hogy minden megrendelőmmel az ingekről ugyanúgy próbát veszek, mint a szabó a ruhánál és azáltal, hogy a testnek minden tartásához leigazítom, érem el az ingek legkínzóbb fekvését. Az ingek jó fekvése másodszorban abban rejlik, hogy ahhoz a legelső anyagot dolgozom fel, mert kizárólag ennek felhasználásával tudjuk az eredeti jó szabást mosás után is megtartani.

Imre királyfiról való történet

Írta: Lendvai István

Imre királyfi egykor elaluvék, kék Balaton partján a fűben nyugovék, arany virágok közt, pávamadarak közt kék Balaton lánya ingyen szólamodék:

— Héj, Imre királyfi, szép ifiak szépe, járulok ékes orcádnak elébe, küldött én szerelmem, meg is megjelentem, jössze holdas éjjel vízi nép közbe.

Jössze holdas éjjel, vár aranyos csolnak,

leányok leányzók ebben kalauzolnak, zűsű az ülésed, patyolat fekvésed, édes énekszóval meg is vigaszolnak.

Én vízi apámnak gyémánt palotája, ének évadján kinyílik a tája, oda, ha lesétálsz, kamarám elé állsz, szólól az üvegfaék gyenge muzsikája.

Gyenge muzsikára omlok is elébed, kőszorus hajammal örökös eseléded, palotám palotád, kertem a kerted, holtig meg is ural balatoni néped.

Rózsá a rózsával, úgy hajolunk össze, csudagyönyörűség szívünket fűrössze, úgy léssz királyom, kegyes parancsolóm.

Héj, Imre királyfi, palotámba jössze!

— Ne hívjál, ne szólíts, kék Balaton lánya, gyémántpalotádnak nem vágyom utána, palotám megépült egek közepébül, ablakán kihajlik Királyok Királya.

Ne hívjál, ne szólíts nádi hegedűvel, angyalok serege szebb muzsikát művel. Nem ének évadján, leányzók csolnakján, felszállok én oda déli napverővel.

Ne hívjál, ne hívjál kertedben nyitóra: mennyei nagy kertben örök aranyrózsá, lilomkezőben hölgy tartja gyengéden. Ahhoz szállok én fel örök hódolóra.

Kék Balaton lánya sírva jutamodék, Imre királyfira megnyílt a mennyég, aranyfellegek közt, zengő angyalok közt. Szűzanya Jézussal meg is mutatkozik.

Kohl Ferenc
nyomdaigazgató
ötvenéves jubileuma

Biszes ünnepség a Szent István-Társulatban

Biszes közönség jelenlétében ünnepelt a Szent István Társulat Kohl Ferenc nyomdaigazgató ötven éves jubileumát. Gróf Zichy Aladár elnök megnyitása után Erdősi Károly prelátus vezérigazgató vázolta az ünnepelt érdemeit. A Grafikai Főnökegyesület ünnepi szónoka Kertész Árpád kormányfőnökösses, a Sokszorosító Ipartestületé Kellner Albert volt, majd dr. Keéry-Szabó Andor a könyvkereskedők és kiadóinak nevében köszöntötte az ünnepeltet. A Katolikus Legényegyesület ünnepi beszédét Pintér pápai káplán tolmácsolta. Az ősz igazgatót a nyomdai személyzet és a könyvkötészet szónoka köszöntötte. A Szent István Társulat Sidi Ferenc bronzplakettjével, a könyvkötészek pedig remekműű albummal lepték meg Kohl Ferenc nyomdaigazgatót, aki meghatótt szavakkal mondott köszönetet az ünnepelésért.

A pesti éjszakai életben közismert báró Solymossy Árpád megszöktetett egy feltűnő szépségű próbakisasszonyt

Lehetséges, hogy a fiatal szerelmespár a putnoki birtokon tartózkodik

— A Magyar Hétlő tudósítójától —

Néhány nap óta a főkapitányság eltűnési osztályát meglepően érdekes ügy foglalkoztatja, amelynek pikáns háttéréről régebbi idő óta suttognak a főváros előkelő köreiből.

Arról van szó, hogy a pesti éjszakai világban közismert fiatal

Solymossy báró megszöktetett egy „próbakisasszonyt”,

akivel régóta bizalmas barátságot tartott fenn. Az eset előzményei, annak a bejelentésnek kapcsán bontakoznak ki teljes részletességgel, amelyet a leány szülei tettek a főkapitányságon.

Vasárnap megjelent a főkapitányság központi ügyeletén Cziczvarek Károlyné kőbányai, Maláta-utca 3. sz. alatti lakos és bejelentette, hogy leánya

a 18 éves Cziczvarek Boriska pénteken elment hazuról és azóta nem adott életjel magáról.

Az asszony elmondotta a rendőrsztviselőnek, hogy a fiatal, feltűnően szép leány néhány hónappal ezelőtt megismerkedett munkahelyén a Kristóf-tér 6. szám alatt levő Szidi-szalomban báró Solymossyval.

A fiatal bárónak megtetszett a szép és arisztokratikus megjelenésű leány és állandóan kereste vele a közelebbi érintkezést. Lassanként mindennapos partnere lett a leánynak és

gyakran látták őket együtt különböző előkelő belvárosi szórakozó helyeken.

A fiatal leány az ismeretség alatt mindinkább megváltozott. Később járt haza, és mikor szüleitől kikapott, durcásan bejelentette, hogy ha nem egyeznek bele életmódjába, egyik ismerőséhez költözik. Ettől kezdve mindennapos perpatvarok tették hangossá a Cziczvarek házat.

A család minden eszközt felhasználta arra, hogy a leányt esztelen terveitől eltérítse.

de hiába. Lassanként teljesen elhidegült a viszony a lány és családja között, az utóbbi időben már jóformán alig érintkeztek egymással. Boriska nem kötött semmit ügyeiről, azt sem mon-

dotta el, hogy milyen tervet forgat fejében.

Pénteken reggel nagyon elegánsan felöltözött

és azzal vált el édesanyjától és nővéreitől, hogy munkába megy.

Este

Este hiába várták haza, nem jelentkezett.

Másnap betelefonáltak a Szidi-szalomba ahonnan ezt a választ kapták, hogy előző nap egyáltalán nem is volt benn. Keresni kezdték, rokonoknál, ismerősök-

nél és mindazokon a helyeken, ahol meg szokott sordulni, de

Boriskát sehol nem látták.

Három napi várakozás után jelentkezett édesanyja a főkapitányságon, hogy leánya eltűnését bejelentse. A megadott személyleírás szerint

Cziczvarek Boriska magas vékony leány, szőke bubirizurát visei,

eltűnésének napján világos fehér bluzt, barna aljat, barna sportcipőt, szürke treneszköt-kabátot és szürke sportsapkát viselt. Cziczvarek Károlyné szerint a leány gyakran említette, hogy

báró Solymossynak Putnokon kastélya van.

Annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a fiatal báró leányát magával vitte putnoki kastélyába.

A bejelentés alapján a rendőrség azonnal megindította a nyomozást a fiatal leány után. A rendőrségi nyomozás elsősorban azt igyekszik tisztázni, hogy Cziczvarek Boriska és báró Solymossy között milyen viszony állott fenn és feltehető-e, hogy Solymossy báró a leányt a szülők beleegyezése nélkül magával vitte Putnokra. A rendőrség nyomozása elé az érdekelt budapesti társaságokban nagy érdeklődéssel néznek.

Bencsics Gyula.

Elhasznált gyufaszálakat találtak az elégett Rákóczi-úti padlás feljárójánál

A megmenekült Hufnagel Károly művezetőt őrizetben tartja a rendőrség

— A Magyar Hétlő tudósítójától. —

A rendőrségen a vasárnapi nap folyamán ismételtén kihallgatták Hufnagel Károly művezetőt, a Neon Művek alkalmazottját, aki szerencsésen megmenekült a szombaton történt Rákóczi-úti tűzből. A rendőri bizottság helyszíni szemléje után az a vélemény alakult ki, hogy a tűzet — amely három halálos áldozatot követelt — gondatlanság okozta. Erre vall az a körülmény, hogy

a padlásfeljáró tájékán elhasznált gyufaszálakat találtak.

tehát a munkások elmulasztották az előírt elővigyázatossági rendszabályokat.

Hufnagel Károly azt vallotta, hogy

a munkások közül senki sem dohányzott sem a padláson, sem a padlás közelében.

Vallomásában azonban az utóbbi néhány óra alatt több ellentmondó körülmény merült fel, amelyek szükségessé tették Hufnagel Károly

újából való kihallgatását. A délelőtti folyamán újra helyszíni szemlélet tartottak a Rákóczi-úti tűz színterén, ahová magukkal vitték Hufnagel Károlyt is.

Az újabb helyszíni szemle azonban semmi bizonyítékot nem produkált.

Hufnagel Károlyt a nyomozás befejezéséig a rendőrség őrizetében tartják.

Walko Lajos hazakerkezett Ankarából

— A Magyar Hétlő tudósítójától. —

Walko Lajos külügyminiszter ma Ankarából Budapestre érkezett és átvette hivatala vezetését.

Betörők jártak egy Wesselényi-utcai cukrászüzletben

— A Magyar Hétlő tudósítójától. —

Vasárnap éjszaka a Wesselényi-utca 36. szám alatti cukrászüzletben ismeretlen tettesek betörtek.

A betörők rengeteg élelmiszert, cukrászsüteményt és likőröket vittek magukkal.

A betörőket a kora reggeli órákban a ház lakói vették észre, azok értesítették a rendőrséget. A rendőri bizottság helyszíni szemlélet tartott az üzletben, de

a betörők semmiféle nyomot nem hagytak maguk után.

A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen betörők kézrekerítésére.

Perzsaszőnyegeket

gyári szőnyegeket

melyek most érkeztek meg Konstantinápolyból, rendkívül olcsó, versenyen kívüli áron vásárolható, valamint mindenféle

Axminster, Bukle, stb. Finom gypjú ebédlőszőnyegekből nagy raktár. — Mocott átvető vásár, propaganda árusítás! Megbízható cég! A legfelsőbb körök szállítója. Címre ügyelni!

KLEIN ÖDÖN
IV, RÉGIPOSTA UCCA 3

A délfranciaországi áradások titka

Páris, márc. 31.

A párisi Croix érdekes cikkben mutat rá a legutóbbi pusztító délfranciaországi áradások mélyebb okaira. Régebben Délfranciaország vidékein

sok volt az erdő.

Még ma is tömördek község eltűnt erdők nevét viseli. Az erdőterületek igen jelentékeny része nagy kolostoroké volt, amelyek a mezőgazdaságban ragaszkodtak kipróbált, évszázados tradíciókhoz. A kolostorok nagy erdőséggel ilyenformán évszázadokon át majdnem sértetlen állapotban maradtak. A kitermelt területeket ismét befásították. A francia forradalomtól kezdve az egyházi javak különböző ostromlói ezeknek a kolostoroknak birtokait „halkézi” birtoknak nevezték, melynek fő kezekbe kell átmenniük. El is következett az az idő, amikor

a kolostori birtokokat szekularizálták

és a könnyebb értékesítés kedvéért parcellázták. Az egykori erdőségek mind jobban elaprózódtak és a spekulációs kereskedelm tárgyává váltak, amely természetesen kizárólag a minél nagyobb haszon elvét tartotta szem előtt. Ennek következményeképp az új tulajdonosok kezdték a nagy erdőterületeket kiirtani és a kitermelt fát eladni.

Száz és száz különböző természetű fűrésztelep lepté el Délfranciaország vidékét.

Ez a rablógazdálkodás aztán odáig ment, hogy az egykori nagy erdők helyén pusztaság támadt, az irtás útján nyert területeknek ugyanis csak igen kis részét használták ki mezőgazdasági célokra, a többi ugaron maradt. Az erdő azonban a legjobb védelem mindennemű vízkár ellen, mert a gyökerekkel lekötött erdei talaj felhőszakadások esetén

felszívja a víz nagy részét s megakadályozza, hogy a víztömegek túlságosan gyorsan zúduljanak le a völgyekbe.

Ahol ez a természetes regulator hiányzik, ott az áradásokozta károk ellen védekezni nehéz, sőt néha lehetetlen. A legutóbbi délfranciaországi árvíz tehát nem véletlen jelenség, hanem

az emberi rövidlátás természetes következménye.

A természet hatalmasan megbosszulta francia kormányoknak azt a bűnét, hogy oktalan harcot folytattak a kolostorok kulturmunkája ellen.

Két gyűlést tartottak vasárnap a közjegyzők

A Közjegyzők Országos Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését a budapesti törvényszék épületének termében Lázár Ferenc főbírói tagelnöke alatt. Az elnöki megnyitástán Dr. Sümeghy László kormányfőtanácsos, főtitkár beszélt a múlt évről szóló jelentést, majd Fésűs György ceglédi közjegyző több indítványa után az elnök a közgyűlést berekesztette. A közgyűlés után a rendes szokás szerint a Budapesti Közjegyzői Kamara is megtartotta rendes évi közgyűlését Janits Imre kamarai elnök kormányfőtanácsos elnöke alatt.

Motorkerékpárjával nekirohant a gázlámpának

Hermann Róbert főpincér súlyos balesete az Aréna-úton

— A Magyar Hétfo tudósítójától. —

Vasárnap a reggeli órákban súlyos motorkerékpárszerencsétlenség történt az Aréna-út 100. számú ház előtt.

Hermann Róbert 30 éves főpincér Ep. 55-666 rendszámú motorkerékpárjával kirándulásra indult.

Az Aréna-úton teljes sebességgel szaladt motobiciklijével, ki akart kerülni egy szembejövő kocsit. A felöltözött járdán a motorkerékpár megcsúszott s a következő pillanatban nekirohant az egyik utcai gázlámpának. Hermann hatalmas ívben repült ki az ülésből, feje

nekivágódott az utat szegélyező kőrakásnak és

eszméletlenül véresen terült el a földön.

Azonnal értesítették a mentőket, akik első segélyben részesítették a súlyosan sebesült főpincért. Beszállították a Kúntcai kórházba, ahol megállapították, hogy

Hermann Róbert esése következtében koponyaalapi törést szenvedett,

átalopta súlyos, de nem életveszélyes. A rendőrség a motorkerékpárszerencsétlenség ügyében megindította a vizsgálatot.

Egy dühöngő részeg munkás borzalms gyilkossága a Ceglédi-úton

— A Magyar Hétfo tudósítójától. —

Szombaton éjszaka a Ceglédi-úton véres verekedést rendezett egy garáda részeg ember. A verekedésnek egy halálos áldozata van, Flöttmann Miklós Wekerle-telepi lakos, aki

véletlenül keveredett bele az ügybe s a végén életével fizetett.

Dolgos Imre 33 éves halesarnoki segédmunkás szombaton este a ceglédi úti állami házakban lévő kocsmák egyikében mulatozott. Az éjszakai órákban érte ment felesége és nyolcéves kislánya, hogy hazavigyék. Kimentek az utcára, ebben a pillanatban

egy biciklista gépével véletlenül nekirohant a részeg embernek.

Dolgos Imre iszonyúan átkozódni kezdett és utána vetette magát a biciklistának, aki, miután látta, hogy részeg emberrel van dolga, sietve eltávozott. Az incidens miatt Dolgos Imre arnyira

felbűnödött, hogy útközben belekötött a járókelőbe. Németh Károly nevű, 24 éves gépmunkás csendre intette a részeg embert, ez

azonban csak olaj volt a tűzre. Dolgos Imre még jobban felbőszült, berohant a lakásba és

néhány perc múlva kezében egy hatalmas konyhakéssel jelent meg az utcán.

Ebben az időben haladt el a ház előtt mit sem sejtve Flöttmann Miklós. A részeg ember nekigrott a gyanútlanul sétáló embernek — és mielőtt az védekezni tudott volna — a részeg ember a hatalmas késsel

kétszer mellbeszurta.

Flöttmann Miklós éles sikoltással, véresen terült el a földön. Pillanatok alatt több érdeklődő verődött össze a helyszínen, néhányan lefogták a késsel hadonászó embert, mások a vérben fetrengő Flöttmann segítségére siettek. Értesítették a mentőket, akik

a súlyosan sebesült embert beszállították a Bakay-klinikára.

Ahol azonnal kezelés alá vették, azonban minden orvosi segítség hiábavaló volt, mert

a szerencsétlen ember a klinika műtőasztalán meghalt.

Késő éjszaka Dolgos Imrét rendőri fedezettel beszállították a főkapitányságra, ahol a koraregeli órákban kihallgatták, mikor már öntudatra ébredt. Az ügyelvezető rendőrfőtanácsos hallat okozó súlyos testisértés címen letartóztatta.

A Nagymező-utcai szerelmi gyilkos mindent elmondott a rendőrségen

A bűntény előtt való éjszakán határozta el magát a merényletre

— A Magyar Hétfo tudósítójától. —

Vasárnap délelőtt folyamán szakadatlanul folytatták a halálosvégű nagymezőutcai szerelmi dráma merényletjének, Friedmann Ferenc 32 éves kereskedősegédnek a kihallgatását.

A merénylő eddig azt vallotta, hogy Rottenstein Ilonát erős felindulásában lölte agyon azért, mert a leány kiadta az útját. Tagadta azt, hogy előre készült volna a gyilkosságra. Arra a kérdésre azonban, hogy a hatalmas katonai Frommer-pisztolyt miért hordozta magával, nem tudott elfogadható magyarázatot adni.

A keresztkérdések súlya alatt azután megtört és

ma bevallotta, hogy előre készült a gyilkosságra.

A tragédiát megelőző napon a leány hívös viselkedéséből megállapították, hogy nem számíthat többé rá, mert a leány nem akar feleségül menni hozzá. Egész éjszaka álmatlanul virrasztott és ekkor fo-

Ötezer

kilométernél nagyobb utat tesznek meg a vevőink részére kiválógatott kávébálák. Kávékeverékeink viszont naponként frissen pörköelve a legrövidebb uton kerülnek fióküzleteinkbe.

Meinl Gyula r. t. kávébehozatala

gamzott meg agyában a gyilkosság terve.

Délután elegánsan felöltözött, magához vette a revolvert s megvárta a leányt az utcán. Először kérlelni kezdte, mikor látta, hogy a leány hajthatatlan marad, akkor határozott.

Kirántotta a zsebéből a pisztolyt és rálőtt a leányra.

Ezekre a percekre azonban már nem emlékszik tisztán. Azt állítja, hogy erős felindulás vett rajta erőt, és nem udott a belső kényszernek ellenállani, amely arra ösztökélte, hogy ölje meg a leányt.

Friedmann Ferencet beismerő vallomása után szándékos emberölés címen letartóztatták és délután folyamán átkísérték az ügyészség markóutcai fogházába.

Ráhajnalodott a betörőre, elfogta a házmaster

— A Magyar Hétfo tudósítójától. —

Vasárnap hajnalban a Hungária-körút 74. számú ház házmastera a pincében egy fiatal embert talált elbűvára. Értesítette a közeli rendőrt, azzal együtt elfogták az ismeretlen fiatal embert. Bevitték a közeli őrszobára, vallatásra fogták, itt aztán kiderült, hogy Bezzeg Istvánnak hívják, 22 éves ácssegéd,

azért bűjt el a pincében, hogy betörjön a házban lévő Friedmann Salamon ékszerüzletébe. Elmondotta, hogy már

ugyanazon a helyen két ízben kísérelt meg betörést,

azonban kezdetleges szerszámaival mire a falat ki tudta volna bontani, hajnal lett és a feltevéseztől való féltelmében abbahagyta a munkát. Szombaton éjszaka ismét elrejtőzött a ház pincéjében s elhatározta, hogy mindenáron bejut az ékszerüzletbe.

Egész éjszaka dolgozott a falbontáson, de most sem sikerült neki.

Az éber házmaster idejekorán észrevette és nem tudott elmenekülni a házból. Beismerő vallomása után letartóztatták.

Speciális minőségű és szabású

Uri fehéreműek

mérték szerint a „Walesi herceg”-hez.

IV, Dáci ucca 12. sz. Félem. Telefon: Aut. 827-45.

Levél a bukaresti régi magyar kolónia emlékeiről

— A Magyar Hétfo tudósítójától —

Bukarest, 1930. márc. 30.

A bukaresti magyarság régi századainak történetét már eltemette a feledés. A Stirbei Voda-utcai református templomot valaha cinterem vette körül, amely

1780-ban már színültig megtelt az elhalálozottak csontjaival.

A város fejlődött és kezdte kiszorítani az „idegen” magyarok dísztelen sírkertjét. Végül is felásták a cintermet, összeszedték a porló csontokat és az unokák hamvait elvegyítve az ősök porával

három hamvvederben helyezték nyugalomba

a parochia pincéjében.

Hogy kik voltak ezek a magyarok? Sem hivatalos írás, sem magánfeljegyzés nem tesz említést róluk. Az egyházi jegyzőkönyvvezetés, anyakönyv, halálozási napló mind csak 1810-ben kezdődött. Régen elnyugodtak azok az öreg papok és a vénmagyarok, akik még ismerték a hagyományok zavaros adatait.

Kik voltak és mit alkottak?

Nem tudunk róluk semmi. Csendes nyugosznak a három hamvvederben.

A múlt század magyarjairól sem tudunk sokkal többet. A hiányos egyházi följegyzések, felsorolnak néhány számat és nevet, ezek azonban nem mondják meg azt, hogy mi volt

a régi bukaresti magyar kolóniák sok szenvedése és kevés öröme.

Legbeszédesebb még a Grivita külváros századéves temetője. A sírkert körül terül el

Bukarest magyar nyomortanyája, roskadozó és reménytelen vályogviskókkal.

A temető kietlen és vigasztalan sivár terület bokor és fa nélkül. — Minden esztendőben beültetjük a fő utakat fával — mondja az ör — de

éjszakára rendszeren ellopják a csemetékét.

Naív versezeteket lehet kibetűzgetni itt-amott a zöldes moharéteg alól.

Kocsis Istvánt ledi e,
Sirt, kiért
Zokog édes anyja,
És egyetlen testvére
Anna.

Hosszúaluban született s mégis
Itt leve halála.

Ó, szegény hazáját többé már
nem látja.

Valami régi tragédiáról lebbenti fel a fátyolt kissé ez a régi sírvers, amely ezután következik:

Paál András és Lóbi Zsuzsa,
Őt gyermeke nyugszik alatt,
Erzsébet, Istvánt, Gábort, Katát
S ismét Erzsélt ledi e hant.
Őtön voltak a szegények,
Kedvesek és szépségesek,
1875-ben

Elphentek mindörökre.
Felzokogó szívvel itten,
Könyörgünk most magas Isten,
Áldd meg sírjok Tenkezeddel
S bennünket is szólítsd el.

Amott egy régi bűnügy:

Csendesen a sír ölben,

Zsigmond Áron pihen itten,
Aki Értalván született,
Itt gyilkos töre érte,
Elhunytával most családja,
Őt áldva búsan siratja.
Született 1827-ben,
Megalhalt 1846-ban.

A Fő-út kanyarodásánál egy negyvennyolcas tragédia:
Kézdivásárhelyi orvos
Tekintetes Vásárhelyi Károly,

Szül. 1864-ben,
Tizenöt évet élt külföldön, mint emigráns
De szíve mindig hazájának boldogságáért vere.

Alkonyodik. Hűvös, kora tavaszi alkony. Már nem látni a sorokat és minek is a régi sírokon böngészni? Imhol Ógyéb Mária József, ki is elhaláloza az Úrnak 1804-ik esztendejében, megfejt mindeneknek tit-

kát:

Ami te vagy mostan, az voltam,
Egykor én is,
Ami én vagyok most, az fogsz
Lenni te is.

Az ősök hamva összevegyül az utódokéval és dühös gyűlölködéseket vizsgáztassák le az iparfelügyelő-ségen, hogy vajjon tényleg rendelkeznek-e azokkal a speciális képzettségekkel, amelyek indokoltá teszik beutazásukat.

(A. D.)

Dégszefes válságba sodródott a textilipari munkásság

Az üzemek idegen országokból hozatnak munkásokat, pedig 6–7000 magyar textilmunkásnak nincs kenyere

— A Magyar Hétfo tudósítójától, —

Nem helyi jelentőségű munkanélküliségről van szó, nem is egy átmeneti állapotról — az okok sokkal mélyebben fekszenek — és ma már megállapítható, hogy: a magyar textilipar könyven végezetlenség vátható válságba került.

A vámtarifa

A válsághoz az első nagy lökést a kereskedelmi kormány egy balfogása adta meg, amikor 1927-ben leszállított a vámtarifát. Ez a vámtarifa leszállítás a kartellek ellen irányult, de visszafelé sült el. A vámtarifa leszállítása után a külföld valóságos elárasztotta textiltel a magyar piacot és ennek következményeképpen

még abban az évben 54 üzem összesen 1744 embert bocsátott el és 31 üzem csökkentette a munkaidéjét.

Ma az a helyzet, hogy mivel az utóbbi időben az összes európai államok felemelték vámaikat, ezzel megnehezítették a magyar textilárak kivitelét, viszont a magyar vámtarifa 30–50 százalékkal alacsonyabb lett és így minden állam szabadon exportálhat Magyarországra.

A viszonyok 1927 óta hovatovább rosszabbodtak. Ma már hozzávetőlegesen megállapítható, hogy a textiliparban foglalkoztatott

mintegy 45.000 munkásból átlag 7–8000 munkanélkül van.

Ez év február 15-ig összesen

22 nagy üzemben, 1202 szövőszék állott meg

s a szövőszékek mellől elbocsátott munkások száma, 3264. Azonkívül kenyér nélkül maradt 87 mester. A 22 üzem közül tíznek már a gépeit, szövőszékeit is eladták.

És míg az üzemek egymás után csuknak be és adogatják el gépeiket,

1928-ban 291,812.000 pengőt fizetünk ki a külföldnek textilárakért.

addig

Ha a kész iparcikkek árának 10 százalékát vesszük munkabérnek és egy textilmunkás átlagos heti keresetképpen 24 pengőt számítunk, akkor megállapíthatjuk, hogy

a fenti összeg 10 százalékából, vagyis 29,181.200 pengőből 24,317 magyar textilmunkást lehetett volna fizetni

egy esztendőn át.

A külföldiek

A textilipari munkásság egyik legnagyobb sérelme az, hogy a léptető

üzemek nem a nagy számban foglalkoztatott külföldi munkást bocsátják el, hanem a magyart. Ugyanakkor, amikor a magyar munkanélküliek száma 6–7000 körül mozog,

az üzemek több mint 1500 külföldi, főként cseh munkást foglalkoztatnak.

Ahol egy cseh igazgató megvetheti a lábát, ott rövid idő alatt elcseszesíti az egész üzemet.

Van olyan gyár Magyarországon, ahol 60 vezető állásból, 40-et külföldiek töltenek be.

És ezek nem riadnak vissza semmitől, hogy minél nagyobb tért hódítsanak.

A csehek

Hogy a magyar kenyéren élő idegenek, hogyan becsülik meg a vendéglátást, és ha egy kis pozícióba jutnak, hogyan bántanak a magyar munkásokkal arra példaképpen megemlítjük az Első Debreceni Textilárú gyár Rt. üzeménél alkalmazott cseh igazgató, Schnilweis dologát.

Franz Schnilweis nyolc év óta áll a gyár szolgálatában s azóta — mint egyik debreceni lap társunk megírta — valóságos rémuralmat vezetett be az üzemben.

Mindez debrecenben történik s a gyár igazgatója, egy másik cseh, bizonyos Walter Zeich.

A hatóságoknak oda kell hatni, hogyha a hatóságokat félrevezető üzemvezetők a legszigorúbb büntetésben részesüljenek. Ugyanis, hogy egy-egy külföldi honost itt tarthassanak, semmiféle eszköztől nem riadnak vissza azok, akiknek az érdekükben áll. Oda kellene tehát hatni, hogy a különféle állami kedvezményeket élvező üzemek a leépítésnél, ne a magyar, hanem a külföldi munkásokat bocsátásuk el előszór.

amíg állásnélküli magyar van, addig ne alkalmazzanak külföldit. Feltétlenül szükséges az is, hogy a

beutazási és munkavállalási engedélyért folyamodó külföldi munkaerőket vizsgáztassák le az iparfelügyelő-ségen, hogy vajjon tényleg rendelkeznek-e azokkal a speciális képzettségekkel, amelyek indokoltá teszik beutazásukat.

Iparfelügyeletet

A textilipari alkalmazottak fokozottabb iparfelügyeletet kívánnak. Ugyanazt az üzemet minden évben, még pedig különböző időben, több iparfelügyelő kellene, hogy felülvizsgálja. Ehhez természetesen

az iparfelügyelői állásokat szaporítani kellene.

Ma van olyan iparfelügyelő, akinek évente 700 üzemet kell megvizsgálnia. Ezt lelkiismeretesen el nem végezheti. Papíron eleget tesz a kötelességének és ezzel az ügyet a maga részéről elintézte.

Az iparfelügyelők működésének ki kell terjednie a textilgyárakban az utóbbi időben meghonosított és túlzásba vitt büntetések ellenőrzésére. Felül kell vizsgálni azt, hogy a munkásoktól büntetés fejében elvont pengőket az egyes vállalatok mire fordítják.

A munkanélküliség egyre fokozódik, viszont olyik dolgozó üzem az éjszaka és a hajnali órákba nyújtja át a túlóráztatásokat, jóformán szünet nélkül. A munkások és munkásnők

úgy munkaközben piszkos kézzel esznek egy-két falatot.

kitéve még annak a veszélynek is, hogy ez alatt, míg nem vigyázhatnak úgy a gépekre, baleset éri őket.

A textilipari munkásságnak ezt a veszedelmes helyzetét észre kell vennie a kormánynak is. Hiszen a segíti és módosítja az egyik nagy része a kezében van. Az állami intézmények:

a rendőrség, a vasút, a honvédség, a posta, stb.

stb. ruházati cikkeinek hosszabb idővel való kiadásával — főleg a gyapjuszövőiparban — lényegesen enyhítene a munkanélküliséget.

Modern bútorszálon állandó kiállítása Budapest, IX, Üllőiút 14.

Több száz berendezés állandóan rakláron

Alapítva 1902. évben.

Legelőnyösebb részletfizetési feltételek.

Művészi bútortervezés.

Cégtulajdonos:

Köztisztviselők és a középosztály be-
vásárlási forrása.

Gáspár Nándor
IX. Üllői út 14. szám.
Telefon: József 356-08

Meghalt a szerénység

Az egyiptomi faraók megenedtek maguknak azt a luxust, hogy ne szerénykedjenek. Még életükben evlégezték magukban, hogy ők nagyok, ők kiválóak, halhatatlanok és felépítették gúliakat, hadd hirdessék emlékeztüket az idők végezetéig.

A gúlaépítő faraóktól mai napig eltelt néhány ezer esztendő és most hovatovább észre kell vennünk, hogy „nyájaink” viszszertertek — enyhén szólva — a faraók szerénységéhez.

A napilapokban napról-napra olvasható, hogy itt vagy amott, éhen vagy abban a városban íkszipsz lon vagy ennem törvényhatósági bizottsági tag, tekintélyes ügyvédrel, erről vagy arról a közélet tényezőiről, „városunk szülöttéről” — utcát neveztek el. És „városunk szülötte” ezt egészen komolyan veszi. Nyakába ékasztja a feherruhás szűzek koszorúját, meghallgatja a tűzoltózenekar üdvindulóját, tósztot vág ki, öblöset és — egy cseppet sem szégyenli magát.

A kisebb-nagyobb élő nevezetességek nyugodtan és fölényel „fürik” — az utcakereszteket és egyéb megtiszteltetések s nem gondolnak azzal, hogy alkotásokról csak majd az idő — az évek és évtizedek távlatából visszanező utókor — döntheti el, hogy a halhatatlanság számára készültek-e, vagy csak a múlt jelennek voltak fontosak?

Nemesak nálunk van ez így. Világjelenség. És nemesak egyik hístérikus színész, vagy magával eltelt író, művész tömjénezett körül magát! Hiszen az még érthető, hogy Edgar Wallace, a detektívregénygyáros, drágamivű szekrényben örzi viseltes ruhát és elnyűtt bakancsait, de belese nek a szerénységét h bájába azok is, akiknek nevét amúgyis feljegyzti a vlágtörténelem.

Mussolini például nem talál abban semmi k'vetnivalót, hogy emlékkövet állítsanak neki a Fórumon, sőt megboldogult Primo de Rivera még életében megengedte szülővárosának, hogy lovasszobrát elhelyezze főterére. A miniszterek saját magukról elnevezett utcákban laknak és „városunk szülötte” nem is álmodja, hogy száz év múlva csak a városi levéltáros fogja tudni, hogy miért neveztek el róla utcát, — az is csak, ha nagyon utána néz, — egyébként felédesbe megy, hogy eb volt-e, vagy kutya.

Sőtünk, rohanunk és valahol elhagytuk a szerénységet. Vagy talán nem is volt az szerénység, — a szerénység állandóbb, tartósabb, talán csak álszemérem volt? Ma már nem lehet megállapítani. (t. s.)

A MFTR megindítja hajójáratait. A MFTR kisdunai és tiszai személyhajójáratai a most kiadott menetrend szerint a következők: Budapestről Esztergomba az első személyhajó április 1-én 14 óra 20 perckor, Esztergomból Budapestre április 2-án 4 órakor indul és azután naponta kőzlekedik. Szolokról Csongrádra és Szegezdről Csongrádra a személyszállítással egybekötött első tehérhajójárat április 1-én, ellenkező irányban 2-án, azután péntek kivételével naponta indul.

Szemző Gyula volt főispán ellen körözőlevelet adott ki a budapesti ügyészség

Egyévi fogházra átváltoztatható 5790 pengő pénzbüntetést elfelejtett kifizetni

— A Magyar Hétfő tudósítójától. — A budapesti királyi ügyészség február hó 27-i keltezéssel körözőlevelet adott ki idősebb Szemző Gyula nyugalmazott főispán ellen. Szemző Gyula neve nem ismeretlen a fővárosi társaságokban,

az utóbbi évek során különböző ügyei miatt gyakran szerepelt a nyilvánosság előtt.

Egy évvel ezelőtt a cseh hatóságok Pozsonyban letartóztatták, az osztrák büntető hatóságok köröző levele alapján, amely szerint évekkal ezelőtt Bécsben

egy Léderer nevű földbirtokos palotája ellen két felbérelt ember útján bombamerényletet követett el.

A csehek hetekig tartó fogság után átadták a bécsi ügyészségnek Szemző Gyulát. Néhány hónapi vizsgálati fogság után megtartották ügyében a főtárgyalást és

bizonyítékok hiányában felmentették.

Hetekkel később Budapesten tüntel a volt főispán. Rendezte itteni ügyeit, majd a Rivierára utazott és azóta többen is találkoztak vele a montecarloi kaszinó játéksztalánál.

Ugyátszik azonban, Szemző Gyula nem likvidálta teljesen Budapesten lévő függő ügyeit, mert elmulasztotta kifizetni azt az 5790 pengő pénzbüntetést,

amelyet évekkal ezelőtt jövedéki kihágás miatt szabtak reá. Az ítélet szerint ez

a pénzbüntetés egy évi fogházra változtatható át.

Azokban ezt is ellejtette kitölteni Szemző Gyula. E miatt az ügye miatt adott ki most az ügyészség köröző levelet ellene, amelyben felkérte az összes magyarországi büntető hatóságokat, hogy Szemző Gyula lakóhelyét kutassák fel.

Rözgazdaság

Ujabb félszázalékkal csökkentette a Nemzeti Bank a hivatalos kamatlábat

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa pénteken délután tartott ülésében elhatározta, hogy március 29-én kezdődő hatállyal a bank által váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapírok leszámolásánál alkalmazott kamatlábat 6 és fél százalékról 6 százalékra, a népszövetség köl-

csön kötvényeire adott kölcsönök-né lalkalmazott kamatlábat pedig 7 százalékról 6 és fél százalékra szállítja le. A főtanácsot erre az intézkedésre a nemzetközi pénzpiacok helyzetében a bank legutóbbi kamatlábmérséklése óta bekövetkezett további javulás indította.

A mezőgazdasági kiállítás mérlege. Ma tették közzé a most lezárult kiállítás forgalmi adatait. E szerint a felhozott 772 darab szarvasmarhából 468 cserélt gazdát, még pedig a bikák átlag 1272 pengőért, a tehének és üszök 993 pengőért, 212 lóból csak 35 kelt el, a ménék átlag 1910, a kancák 1166 pengős áron. 950 sertésből 570 darabot vettek meg. Itt főleg hűsértés iránt volt érdeklődés, 671 juhból 210 darab kelt el. Nagyon gyenge érdeklődés mellett 100 baromfinak akadt vevője, 35 darabot ebből külföldre vittek.

A „Nagybányon—Ujlaki” Egyesült Iparművek R. T. igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapította az 1929. évi zárszámadásokat melyek szerint a tiszta nyereség 912,984.71 pengő. Ehhez képest a folyó évi április 12-ére összehívott közgyűlésnek a múlt évvel azonosan, részvényenként 2.50 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

AWiener Bank-Verein Wien, igazgatótanácsa f. hó 28-i ülésén megállapította az 1929. üzletév mérlegét, mely 2,960,510.59 schilling tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatótanács a folyó évi április 24-i közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy részvényenként 1.— schilling = 5% osztalék (a múlt évben 1.50 schilling = 7½%) a részvényesek között felosztassék és 210 ezer 510.59 schilling új számlára átvitessék. Ezen ülésen Weiner Sándor, az Ephrussi & Co. bécsi bankház cégtagja, az igazgatótanácsba kooptáltott és alelnökké megválasztottat. Wei-

tés, kihazasítás, súlyos és költséges betegség, halálozás, stb.) adható és csak akkor, ha ezek a rendkívüli körülmények kellően igazoltnak. A kölcsön nem haladhatja meg az egy havi fizetés (nyugdíj) hatszoros összegét és nem lehet nagyobb kétezer pengőnél. A törlesztési idő 36 hónap, kivételesen legfeljebb 48 hónap.

A Részvénytársaság Villamos és Közközdési Vállalatok Számára (Trust) az 1929. évben 5,221,885.20 pengő bruttó jövedelmet ért el. A költségek, adók és leírások levonása után 3,172,468.40 pengő tiszta nyereség mutatkozik (a múlt évi 2,150,186.87 pengővel szemben). Az igazgatóság az április 10-re egybehívott közgyűlésnek javasolja, hogy az üzletév folyamán 21 millió pengőre: 35 millió pengőre felémelt alapítók után a múlt évvel egyenlő, vagyis 25 pengő névértékű részvényenként 2 pengő osztalék = 8 százalék fizetessék. Egyúttal elhatározta az igazgatóság, hogy a múlt évi közgyűlésen a részvényeknek 4:1 arányban való összevonására vonatkozólag hozott határozatot az osztalékfizetéssel egyidejűleg hajtja végre. Végül az igazgatóság Lunzer Pál és Szegő S. Zsigmond igazgatókat az ügyvezető igazgatói címmel ruházta fel.

Rádió

A hétfői műsor:

- 9.15: Gramofonhangverseny.
- 12.00: Déli harangszó.
- 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye.
- 9.30: Hírek.
- 9.45: A hangverseny folytatása.
- 12.25: Hírek.
- 16.00: „Asszonyok tanácsadója.”
- 16.45: Időjelzés, időjárás, hírek.
- 17.10: Tót—magyar nyelvoztatás.
- 17.40: Keringők és operettrészletek.
- 18.45: Német nyelvoztatás.
- 19.20: Szabolcska Mihály költeményeiből mond el néhányat.
- 19.45: A Budapesti Ének és Zenekar Egyesület előadásában a Zeneművészeti főiskola nagyterméből „Saul” oratóriuma, magánének-, vegyeskar- és zenekarral. (Első előadás Budapestben). Saul — dr Székelyhídi Ferenc; Mikhal, leánya — Báthy Anna; Dávid — Basilius Mária; Az endori boszorkány — Ekker Szidi; Sámuel próféta szelleme, — Virág Lajos; Egy harcos — Kraus Imre; Főpap — Ligeti Dezső. Zongorán kísér: dr Gárdonyi Pálné, orgonán: Riegler Ernő. Vezényel: Ádám Jenő. Utána: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból.
- 22.20: Somogyi Gyula franciayelvű előadása: „La musique hongroise”. („A magyar zene!”).
- 22.45: Időjelzés, időjárás, hírek.
- Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból.

Premier a Magyar Színházban

Pénteken, április hó 4-én és a következő napokon Armand és Gerbidon vigjátéka, Hajó Sándor fordításában, Makay Margit felléptével.

Önagysága kimenője

Főszereplők:

Vágóné Margit, Balla Mariska, Simon Marcsa, Hollós Juci, Turay Ida, Faragó Erzs, Jávör Pál, Vágó Béla, Justh Gyula, Denes György, Balassa János, Vándory Gusztáv

Ma, hétfőn, valamint kedden és csütörtökön Molnár Aranka és Beregi Oszkár felléptével:

Ármány és szerelem

Hétfőn és szerdán Csontos Gyula felléptével:

VOLPONE

Április 6-án, délután 3-kor:

HAMLET

Bizalmat szavaztak a francia kormánynak

Párizsból jelentik: A képviselőház szombaton este ülést tartott, amely benyúlt a késő éjjeli órákba. A képviselőház túlnyomó többsége megszavazta a hágai egyezmény ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot. Az általános tárgyalásra rátérve, mielőtt az elnök szavazásra tette fel az egész javaslatot, a kormány felvetette a bizalmi kérdést. Összesen öt-százhuszonhét képviselő szavazott igennel, míg a ratifikálás ellen mindössze harmincnyolcan foglaltak állást.

Elegáns, fiatal nő surrant be a Dobutcai orgazdához

— A Magyar Hétő tudósítójától. —

Az elmúlt hét folyamán a főkapitányság detektívjei elfogtak egy társaságot, amely hónapok óta fosztogatta a budapesti üzleteket. Velük együtt rendőrkézre került

Pollák Izidor 63 éves ügynök, aki a bünszövetkezetnek orgazdája volt. Pollák Izidor kihallgatása alkalmával áhatatosan tagadott és nem akarta beismerni, hogy összeköttetésben állt a betörőkkel. A detektíveknek azonban gyanúsak tűnt Pollák szerepe és Dobutca 20. szám alatti lakásán azóta is megfigyelés alatt tartották. Szombaton az esti órákban az egyik detektív szerezte, hogy

az ügynök lakásába egy elegánsan öltözött hölgy surran be, karján hatalmas táskával. Igazoltatta a nőt, s kiderült, hogy Tall Kálmánnénak hívják. 31 éves varrónő, aki régi ismerőse a rendőrségnek. Egy vég selymet akart Pollák Izidor feleségénél értékesíteni.

A selyem régebbi betörésekből származik, amelyet az azóta elfogott betörőbanda tagjai vittek el egy üzletből. Tall Kálmánnét a detektív bevitte főkapitányságra, ahol kihallgatása után letartóztatták.

Nyolcórás munkaidő ki-ván a budapesti asztalos-ipartestület

A Budapesti Asztalos Ipartestület vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését. Nagy Antal elnök megnyitó beszédében rámutatott a szakma emberfeletti küzdelmeire és arra a válságos helyzetre, amelyen csak a közmunkákkal s a már már elviselhetetlen közterhek csökkentésével lehetne könnyíteni. Fűrredi Lajos titkár évi jelentése után elfogadták a zárszámadást. Az ipartestület állást foglalt a nyolcórás munkaidő bevezetése mellett.

A Balatoni Szövetség közgyűlése

A Balatoni Szövetség vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlését dr. Övály Ferenc felsőlázi tag elnökletével. Az elnöki megnyitó után Sümei Vilmos az új fűrdőtörvény végrehajtási utasításának kiadását sürgette, majd dr. Báthory Aladár szólt hozzá a kérdéshez. Izsák Gyula a természeti emlékek védelméről szóló törvényt sürgette, hogy a Badacsony további pusztulását megakadályozhassák.

A Kispest bravúros győzelme a Hungária fölött

A Ferencváros könnyen, az Ujpest nehezen győzött

Nem ígért különösebb meglepetést a tegnapi ligabajnoki forduló, amely a favoritesapatok esélyeit tolta az előtérbe. De a futballszerencse forgandósága, s általában a futball örök bizonytalansága ismét néhány vaskos meglepetést tartogatott a sportközvélemény számára. Ezek közül is különösképpen ki kell emelni Kispest csapatának a Hungária fölött aratott bravúros és megérdemelt győzelmét, amelyre talán a piros-feketéknek legvérmesebb hívei sem számítottak. Vá-

ratlanul kikapott a Boesckay is saját otthonában a III. ker. FC együttesétől, míg a Pécs-Baranya biztosan gyűrte maga alá a szegedi Bástyát. A kiesésre álló Somogy és a Nemzeti döntetlenül játszottak egymással. A lista élén vezető Ujpest nehezen verekedte ki a győzelmet a lelkes Budai11 ellenében, a Ferencváros csapatának azonban nem volt komoly ellenfele a miskolci Attila. A meccsokról egyébként az alábbiakban számolunk be:

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1. Ujpest	17	14	2	1	54	21	30
2. Ferencv.	16	12	3	1	58	16	27
3. Hung.	16	9	4	3	40	21	22
4. III. k. FC	17	7	5	5	26	28	19
5. Kispest	17	5	6	6	16	25	16
6. Budai 11	17	5	5	7	25	21	15
7. Boesckay	17	5	5	7	28	30	15
8. Bástya	17	6	2	9	34	40	14
9. P.-Baranya	17	4	6	7	22	36	14
10. Attila	17	3	6	9	15	31	11
11. Somogy	17	1	8	8	18	42	10
12. Nemzeti	17	3	3	11	12	37	9

Petschauer nyerte a MAC kardvívóversenyt

A MAC „Hősök emlékvésénye” a legteljesebb siker jegyében, hatalmas közönség előtt zajlott le. A verseny alól felmentett Gombos dr-t, Glykai, Garai és Pillert kivéve, minden számottevő vívónk indult. A kardverseny megérdemelt győztese Petschauer Attila (NVC) lett 7 győzelemmel. A további sorrend: 2. Nagy Ernő (MAC) 6 gy., 3. Kabos Endre (Tisza VC) 6 gy., 4. Gerevich Aladár (MAC) 4 gy., 5. Széchy László (Tisza VC) 4 gy., 6. Szilassy Pál (Szolnoki VC) 3 gy., 7. Kalmár István (NVC) 3 gy., 8. Doros György dr (RAC) 2 gy. Rády István, a törverseny győztese, már az e.ömerközések során kiesett.

Hirek

— **Külföldi futballeredmények:** (Prága): Svávia—Vienna (Bécs) 3:1 (3:1); (Bécs): Admira—WSC 3:2 (0:1); WAC—FAC 3:2 (0:2); Rapid—Wacker 6:1 (4:1).

— **Az országos munkás mezői futó-bajnokságban az ESC csapata győzött.** Szegeden folyt le az országos munkás mezői futó-bajnokság, amelyen a budapesti MTE, az ESC, a Vasas és a szegedi MTE futói vettek részt. A szeniorbajnokságot az ESC 30 ponttal nyerte a Vasas 41 pontja ellenében, míg az ifjúsági csapatversenyben a Vasas a csapata győzött az MTE fölött. Egyénileg Eper ESC 19 perc 19 mp alatt ért elsőnek a célba.

— **A Sabaria győzelme a Törökvis fölött a Magyar Kupában.** Sabaria—Törökvis 2:1 (1:1). Biró: Kornai. A Szombathelyen lejátszott Magyar Kupa mérkőzést a Sabaria megérdemelten nyerte meg az országos amatőr-bajnok Törökvis ellenében. A gólokat Igldy (2), illetve Régnér II. rúgta.

— **Pompásan sikerült a MOVE országos tornász-bajnoksága.** Az egyéni bajnokságot korlátlan, nyújtón és gyűrűn Vida OTE nyerte 223,50 ponttal. A tizenkettes női csapatbajnokságot a Nagykőrösi MOVE SE hölgyei nyerték meg. A férficsapatbajnokságban az OTE csapata lett az első.

— **A vasutasok hat kilométeres mezői futó-bajnokságban a Törökvis csapata győzött 26 ponttal.** Második Nyiregyháza 84 ponttal. Egyénileg Hermann (Törökvis) futott be elsőnek 22 perc 15,6 mp alatt.

— **A MAFC országos vándorúti futóversenyét Kassai MAFC 21 perc 36,4 mp alatt nyerte meg.** A táv 6 km volt.

— **A MUSz 23. évi rendes közgyűlésén a hivatalos lista ment kersztül.** A közgyűlés egyébként Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert a MUSz örökös díszelnökévé választotta.

— **A tizenkét birkózó-bajnokságok pontversenyében a budapesti levntek győztek a vidékiekkel szemben.**

— **II. ligabajnoki eredmények:** Vas FC—BAK TK 1:0 (0:0), Vasas—Merkur 8:1 (3:1), Soksá—Rákospalota 1:1 (1:1), Kossuth—Te ezváros 5:0 (3:0).

— **Amatőr I. oszt. mérkőzések:** BTC—MTK 5:1 (2:0), BSZKRT—BSE 1:1 (1:0), BEAC—ISC 4:3 (2:2), FTC—Póstás 3:1 (2:0), 33FC—Testvériség 3:2 (2:0), UTE—Fer. Vasutas 2:2 (2:0).

Kispest—Hungária 2:1 (1:1)

Hungária-úti pálya. — 6000 néző. — Biró: Iváncsics Mihály.

Ugy indult a játék, hogy a Hungária biztosan nyeri. Már az 5. percben Barátky a két hátvéd között kiugorva, védhetetlen gólt rúgott, majd továbbra is támadásban maradván, egyre ostromolta a kispestiek kapuját. De a piros-feketék közvetlen védelme nagyszerűen vert vissza minden támadást, s amikor a 14. percben Havasközi szabadrúgása utat talált a Hungária hálójába, a játék képe egyre változatosabb lett. Szünetig az eredmény nem is változott. Helyesere után nagy elánnal

jött fel a kispestiek csatársora, s egyre-másra teremtette a meleg helyzeteket a kék-feh-rek kapuja előtt. Ennek eredményeként a 22. percben Fürstner éles fejjel újabb gólt is ért el, beállítva a meccs végeredményét. A Hungária ostroma sikertelen maradt, s a Kispest csapata megérdemelten vult le győztesként a pályáról. A győztes Kispest csapatában a közvetlen védelem minden díszet megérdemelt, a vesztes Hungáriában Kléber és Ticska játéka tetszett.

Ferencváros—Attila 6:0 (2:0)

Hungária-úti pálya. — Biró: Gerő Ferenc.

A Ferencváros bajnokságra törő csapata könnyen győzte le a lelkes, de a második féldőben erősen visszaszoruló miskolci Attila együttesét. Az eredmény imponáló, a játék azonban nem volt magasnívójú. Takács II. nyitja meg a gólok sorát, majd ugyanő rúgja a második gólt is a 41. percben. Fordulás után szintén Takács révén eredményes a Ferencváros, majd a gyen-

gén bíráskoló Gerő kiállítja a tiszteletlen Opatát, s az Attila mindjobban visszaesik. Zilahy fejtes labdájával, Tanczer II-ese, majd újból Takács lövése eredményes. A zöld-fehéreknél gyenge volt a jobbszárny, jó volt Bukovi a fedezetsorban, a közvetlen védelem kissé ingott. Az Attila legjobbját a fiatal Banaszkievics volt.

Ujpest—Budai „11” 2:1 (1:0)

Stadion. — 4000 néző. — Biró: Biró Sándor.

A bajnokságban vezető lilák csak nehezű küzdelem árán biztosították az értékes két pontot. A meccs különben nem volt hívós. Az Ujpest vezető gólját Ströck rúgta, a második gólt Stófián lövése eredményezte. Negyedórán-

val a mérkőzés befejezése előtt Stančík révén volt eredményes a budai csapat. Az Ujpest csapatában Acht és Spitz tűnt ki, a budaiaknál a védelem volt jó.

III. ker. FC—Boesckay 1:0 (1:0)

Debrecen. — 2500 néző. — Biró: Klein Árpád.

A többet támadó, de kissé elbizakodott Boesckay ellen megérdemelten győzött az óbudai együttes, s így megerősítette a bajnokságban elfoglalt negyedik helyét. A meccs egyetlen gól-

ját Lengyel rúgta a játék 30. percében. A Boesckay sorozatos támadásait, s a kornerek egész sorát sikerrel verte vissza a III. ker. FC védelme, amelyben különösen Fehér remekelt.

Pécs-Baranya—Bástya 2:0 (1:0)

Pécs. — 3000 néző. — Biró: Kann Ferenc.

Az otthonában játszó pécsi csapat megérdemelten győzött Darvas és Kautzky góljával. A győztes csapatban Szulik bravúrral védett a fedezetsor-

ban Halas, a támadósorban Kautzky tűnt ki. A Bástyában Krónenberger volt a legjobb.

Nemzeti—Somogy 1:1 (1:1)

Kaposvár. — 2000 néző. — Biró: Boronkay Gábor.

Az utolsó két helyezett játéka nem mozgott magas nívón; csupán a közvetlen védelmek munkája érdemel elismerést. A vezető gólt a Nemzeti a

4. percben Rémay II. révén érte el, amit a 32. percben Presovszky egyenlített. A II. féldőben mindkét fél több helyzetet elrontott.